

Patrik Lindenfors om Julen

Jultomten är mycket så mer än bara ett kristet helgon

Publicerad: 2012-12-06, Uppdaterad: 2012-12-12

Om författaren:

Patrik Lindenfors är evolutionsbiolog och författare till böckerna [Gud finns nog inte](#) och [Samarbete](#).

"Jultomten har kristet ursprung" var svaret jag fick på mitt påstående att historien om tomten är mer kärleksfull än historien om Jesus. Det är ett svar som inte besvarar mitt påstående alls. Men så är det ganska svårt att hävda något annat än att tomten är en mer kärleksfull figur än Jesus.

Ni vet Jesus, han ska återkomma för att – enligt trosbekännelsen – ”döma levande och döda”. Till vad? Enligt hans egna ord, ”till den eviga eld som väntar djävulen och hans änglar.” I och för sig kan man behöva påminnas om värme i vintertid, men det där är väl att ta i. Vare sig man tror på Jesus egna ord eller betraktar myterna kring honom enbart som berättelser så är nog kärleksfull det sista ord som passar som beskrivning.

Hur är det då med tomtens kristenhet? Jultomten är, liksom julen i sin helhet, en mosaik av olika influenser som sammanstrålat i den rödklädda gestalt som i Sverige kommer med julklapparna på julafton. Hade vi haft den här diskussionen på 1800-talet hade istället julklapparna på en del ställen delats ut av julbocken - de har nämligen en sant folklig förankring. Själva namnet ”julklappar” kommer sig ur en tradition då man klappade på dörren för att snabbt slänga in ett vedträ eller en halmfigur, inte sällan med ett vidhäftat nid-rim om mottagaren.

Man ska heller inte glömma kopplingen mellan vår tids jultomte och den svenska gårdstomten som bodde på bondgården och som kunde orsaka en del trassel om man inte ställde ut en skål gröt till honom till jul. Det var definitivt inget katolskt helgon man trodde sig mata med den grötskålen.

Men visst finns det delar av Sankt Nikolaus i vår tids jultomte, det ska man inte sticka under stol med. Denna influens är också en del av det pussel som blivit den nuvarande tomten. Men det är bara en av många delar, inte ”det kristna ursprunget”.

De upprepade kristna försöken att ta åt sig äran för precis alla traditioner kring jul är direkt pinsam.

Patrik Lindenfors (30 artiklar)